

Schuldenaar verdient respect

Door : Alex Brenninkmeijer

Bron : MUG magazine 2012, juli, p. 21

Deskundigen geven hun mening over een actueel onderwerp

Het woord schuld heeft een dubbele betekenis. Je kunt een schuld hebben omdat je nog geld moet betalen, maar je kunt ook ergens schuld aan hebben. De eerste schuld is een zakelijk gegeven, de tweede schuld heeft een morele lading: je hebt iets fout gedaan. Als iemand schuldproblemen heeft, lopen beide betekenissen van schuld vaak door elkaar heen. Je bent een bedrag schuldig, maar je hebt er ook schuld aan dat je schulden hebt. Toen ik tijdens mijn onderzoek naar schuldhulpverlening sprak met mensen met schulden en met verschillende deskundigen, bleken beide soorten schuld een belangrijke rol te spelen. Het is makkelijk om bij schuldproblemen 'eigen schuld, dikke bult' te zeggen, maar niet altijd rechtvaardig. Er zijn beslist mensen die hun schulden zelf dik verdiend hebben. Maar de morele veroordeling 'dikke bult' is niet op iedereen die schulden heeft van toepassing. Mij bleek dat mensen met schulden er behoefte aan hebben dat ze – ondanks hun schuld – met respect behandeld worden. Ik kan me dat goed voorstellen. Het hebben van een schuld is al vervelend genoeg, je hoeft niet ook nog eens als loser behandeld te worden. Succesvol zijn en respect verdienen wordt automatisch geassocieerd met veel geld hebben. Dan wordt wel over het hoofd gezien dat sommige rijken niet op een eerlijke manier aan al dat geld gekomen zijn, en dus in feite weinig respect verdienen.

Ik pleit ervoor dat mensen met schuldproblemen respectvol behandeld worden. Mensen willen bijvoorbeeld niet als nummer behandeld worden, daarom is persoonlijk contact belangrijk. Ook moet er voor mensen met schuldproblemen betrouwbare informatie beschikbaar zijn. Wat kun je het beste doen? Met welke procedures krijg je mogelijk te maken? Wat zijn je rechten? Ook belangrijk is dat niet over het hoofd van de schuldenaar over zijn belangen beslist wordt. De persoon in kwestie moet zoveel mogelijk bij de te nemen stappen betrokken worden. Dat verschillende instanties hun acties op elkaar afstemmen is ook van groot belang. De overheid beschikt over veel verschillende mogelijkheden om schulden te verhalen. Het UWV en de Belastingdienst kunnen schulden compenseren met nog te betalen bedragen. En de zorgverzekeraar kan schulden en boetes direct op het inkomen inhouden. Met als gevolg dat iemand soms plotseling van verschillende kanten financieel in de tang genomen wordt. De overheid in al haar geledingen is een 'lastige klant' als het gaat om het voorkomen of regelen van problematische schulden. In de schuldhulpverlening is ook niet één en dezelfde aanpak voor alle problemen mogelijk. Er moet ruimte en aandacht zijn voor maatwerk. Want met standaardoplossingen kan ook onnodig schade worden aangericht. Tja, schuld en schade... Schuldenaren mogen niet onnodig beschadigd raken. Daar zet ik me als Nationale ombudsman met mijn onderzoek naar schuldhulpverlening voor in.

*Alex Brenninkmeijer
Nationale Ombudsman*